

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

9. volební období

894/0

Návrh poslanců Viktora Vojtka, Zbyňka Stanjury, Mariana Jurečky, Pavly Pivoňky Vaňkové, Jiřího Navrátila, Michaela Kohajdy, Miloše Nového, Martina Dlouhého, Jana Skopečka a Jana Bauera na vydání zákona o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří a o změně souvisejících zákonů (zákon o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří)

Zástupce předkladatele: Vojtko V. a další
Doručeno poslancům: 17. ledna 2025 v 10:58

N á v r h

ZÁKON

ze dne ... 2025

o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří a o změně souvisejících zákonů (zákon o povinném příspěvku na produkty spoření na stáří)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

POVINNÝ PŘÍSPĚVEK NA PRODUKTY SPOŘENÍ NA STÁŘÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje povinnost zaměstnavatele platit povinný příspěvek na produkt spoření na stáří zaměstnance, který vykonává rizikovou práci.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) zaměstnavatelem zaměstnavatel podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení,
- b) zaměstnancem zaměstnanec podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení,
- c) produktem spoření na stáří penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- d) povinným příspěvkem příspěvek účastníka produktu spoření na stáří, který za něho platí zaměstnavatel na základě povinnosti stanovené tímto zákonem,
- e) rizikovou prací práce, která je podle právních předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví zařazena do třetí kategorie pro faktory pracovních podmínek vibrace, zátěž chladem, zátěž teplem nebo celková fyzická zátěž, jde-li o zátěž při dynamické fyzické práci vykonávané velkými svalovými skupinami,
- f) směnou rizikové práce směna, v níž zaměstnanec vykonával rizikovou práci alespoň po její převážnou část,
- g) vyměřovacím základem vyměřovací základ zaměstnance podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení,
- h) rozhodným obdobím kalendářní měsíc, v němž zaměstnanec vykonával rizikovou práci.

§ 3

Povinný příspěvek

(1) Zaměstnavatel zaplatí povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří ve výši

- a) 3 % z vyměřovacího základu za rozhodné období, jestliže zaměstnanec v rozhodném období odpracoval alespoň 3 směny rizikové práce a méně než 11 směn rizikové práce, nebo
- b) 4 % z vyměřovacího základu za rozhodné období, jestliže zaměstnanec v rozhodném období odpracoval alespoň 11 směn rizikové práce.

(2) Je-li směna rizikové práce kratší nebo delší než 8 hodin, započítá se do počtu směn rizikové práce podle odstavce 1 každá započatá hodina délky směny jako jedna osmina směny rizikové práce.

(3) Zaměstnavatel splní povinnost podle odstavce 1 do konce prvního kalendářního měsíce následujícího po skončení rozhodného období.

(4) Výše povinného příspěvku za rozhodné období se zaokrouhlí na celé koruny směrem nahoru.

§ 4

Uplatnění práva na povinný příspěvek

(1) Prvním rozhodným obdobím, za které vzniká povinnost zaměstnavatele zaplatit povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří, je první rozhodné období následující po dni, kdy zaměstnanec oznámí zaměstnavateli, že uplatňuje právo na povinný příspěvek.

(2) V oznámení podle odstavce 1 zaměstnanec uvede

- a) obchodní firmu penzijní společnosti, u níž má produkt spoření na stáří, na který má zaměstnavatel zaplatit povinný příspěvek,
- b) číslo účtu penzijní společnosti, na který má zaměstnavatel zaplatit povinný příspěvek, a
- c) další údaje nezbytné pro zaplacení povinného příspěvku.

(3) Oznámení podle odstavce 1 se činí v písemné formě; zaměstnavatel může zaměstnanci umožnit, aby oznámení učinil i jiným způsobem.

§ 5

Informační povinnost

Zaměstnavatel písemně informuje zaměstnance o právu na povinný příspěvek a o způsobu jeho uplatnění před tím, než zaměstnanec začne vykonávat rizikovou práci. Plní-li zaměstnavatel informační povinnost v elektronické podobě, musí být informace přístupná zaměstnanci takovým způsobem, aby si ji mohl uložit a vytisknout.

§ 6

Potvrzení o povinném příspěvku

(1) Zaměstnavatel vydá zaměstnanci potvrzení o tom, že zaplatil povinný příspěvek na jeho produkt spoření na stáří, nejpozději do konce kalendářního měsíce, v němž povinný příspěvek poprvé zaplatil.

(2) Zaměstnavatel vydá zaměstnanci na jeho žádost bez zbytečného odkladu druhopis potvrzení podle odstavce 1. Zaměstnavatel má vůči zaměstnanci právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s vydáním druhopisu vzniknou.

§ 7

Přestupky

(1) Fyzická osoba se jako zaměstnavatel dopustí přestupku tím, že

- a) nezaplatí povinný příspěvek podle § 3,
- b) nesplní informační povinnost podle § 5, nebo
- c) nevydá zaměstnanci potvrzení nebo jeho druhopis podle § 6.

(2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel dopustí přestupku tím, že

- a) nezaplatí povinný příspěvek podle § 3,
- b) nesplní informační povinnost podle § 5, nebo
- c) nevydá zaměstnanci potvrzení nebo jeho druhopis podle § 6.

(3) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 200 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b) nebo c) nebo podle odstavce 2 písm. b) nebo c),
- b) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) nebo podle odstavce 2 písm. a).

(4) Přestupky podle tohoto zákona projednává v prvním stupni oblastní inspektorát práce. Vykonal-li kontrolu Státní úřad inspekce práce, projednává přestupky podle tohoto zákona v prvním stupni Státní úřad inspekce práce.

§ 8

Přechodné ustanovení

Zaměstnavatel splní informační povinnost podle § 5 vůči zaměstnanci, který vykonává rizikovou práci ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, do 15 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o inspekci práce

§ 9

V § 3 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 172/2023 Sb. a zákona č. 281/2023 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které zní:

„j) právního předpisu upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o doplňkovém penzijním spoření

§ 10

Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 183/2017

Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 96/2022 Sb., zákona č. 462/2023 Sb., zákona č. 31/2024 Sb. a zákona č. 417/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 20 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „; to neplatí pro doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 22 odst. 4 nebo § 23 odst. 6“.
2. V § 22 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „, nebo nejméně 1 rok a 3 měsíce v případě dávky splňující podmínky podle odstavce 4, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří“.
3. V § 22 odst. 4 se na konci textu písmene c) doplňují slova „, nebo sníženého o 3 roky a 9 měsíců, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří“.
4. V § 23 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „, nebo nejméně 1 rok a 3 měsíce v případě této penze splňující podmínky podle odstavce 4, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří“.
5. V § 23 odst. 6 se na konci textu písmene c) doplňují slova „, nebo sníženého o 3 roky a 9 měsíců, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří“.
6. V § 27 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Platil-li zaměstnavatel na zaniklé doplňkové penzijní spoření povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, považuje se tato podmínka za splněnou i v doplňkovém penzijním spoření u penzijní společnosti, k níž byly prostředky účastníka převedeny.“.
7. V § 191 odst. 3 se za větu druhou vkládá věta „Platil-li zaměstnavatel na penzijní připojištění povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, považuje se tato podmínka za splněnou i v doplňkovém penzijním spoření.“.

ČÁST ČTVRTÁ ÚČINNOST

§ 11

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. 7. 2025

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Navržený zákon zavádí povinnost zaměstnavatele vůči zaměstnancům, kteří u něho vykonávají rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek, přispívat těmto zaměstnancům ve stanovené výši na jejich penzijní připojištění se státním příspěvkem (dále jen „penzijní připojištění“) nebo na doplňkové penzijní spoření.

Cílem navrženého zákona je přispět k tomu, aby tito zaměstnanci na svých produktech III. penzijního pilíře nashromáždili dodatečné peněžní prostředky, z nichž by mohli financovat své životní potřeby v letech před dosažením důchodového věku v podobě tzv. předdůchodu.

Navržený zákon tak doplňuje systém, který byl zákonem č. 417/2024 Sb. s účinností od 1. ledna 2025 zaveden v důchodovém pojištění pro zaměstnance vykonávající rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie. Systém zavedený v důchodovém pojištění spočívá v tom, že zaměstnancům se po určitém počtu směn odpracovaných v rizikovém zaměstnání snižuje důchodový věk o 15 až 60 měsíců (§ 37e zákona o důchodovém pojištění) a zaměstnavatelům těchto zaměstnanců se stanoví povinnost platit zvýšené pojistné na sociální zabezpečení (§ 7 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti).

Vládní návrh novely zákona o důchodovém pojištění (sněmovní tisk 696), který byl následně přijat jako zákon č. 417/2024 Sb., původně vycházel z toho, že snížení důchodového věku v důchodovém pojištění se bude týkat nejen zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie, ale i zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek. V průběhu projednávání vládního návrhu zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky však byl navržený systém omezen pouze na zaměstnance vykonávající rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie s tím, že pro zaměstnance vykonávající rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie se bude hledat řešení v rámci produktů III. penzijního pilíře.

2. Zhodnocení platného právního stavu

V České republice je III. penzijní pilíř představován především penzijním připojištěním se státním příspěvkem a doplňkovým penzijním spořením. Do III. penzijního pilíře v širším smyslu bývají někdy zahrnovány další daňově podporované produkty spoření na stáří, jimiž jsou penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, soukromé životní pojištění a dlouhodobý investiční produkt.

Penzijní připojištění představuje starší systém z doby před rokem 2013, zatímco doplňkové penzijní spoření je novější systém, který funguje od roku 2013. Do penzijního připojištění již nelze nově vstupovat, ale stále ještě v něm setrvává významná část účastníků. Z penzijního připojištění lze kdykoli bezplatně přejít do doplňkového penzijního spoření. Oběma systémům je společné, že do nich účastníci vstupují dobrovolně, na základě individuálních smluv mezi nimi a penzijní společností, bez ingerence zaměstnavatele. Účastníci svěřují penzijní společnosti peněžní prostředky v podobě příspěvků, které penzijní společnost shromažďuje v transformovaných nebo účastnických fondech a investuje je na účet účastníků podle stanovených pravidel. V obou systémech se k příspěvkům účastníka při splnění zákonem stanovených podmínek poskytuje státní příspěvek, který se však neposkytuje k příspěvkům, které za účastníka platí zaměstnavatel. V obou systémech jsou definovány podmínky, za nichž mohou účastníci čerpat ze svých prostředků jednotlivé dávky.

Príspevek zaměstnavatele

V obou systémech je umožněno, aby příspěvky účastníka nebo jejich část platil za účastníka jeho zaměstnavatel. Povinnost zaměstnavatele přispívat však není stanovena zákonem a záleží na rozhodnutí konkrétního zaměstnavatele, zda bude zaměstnancům na produkty III. penzijního pilíře přispívat. V některých případech může tato povinnost vyplývat z pracovních smluv, kolektivních smluv, kolektivních dohod nebo z vnitřních předpisů zaměstnavatele.

Příspěvky zaměstnavatele představují na straně zaměstnavatele náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a proto mu snižují základ daně z příjmů. Na straně zaměstnance jsou do výše 50 000 Kč ročně (spolu s dalšími daňově podporovanými produkty spoření na stáří) osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob, čímž v tomto rozsahu snižují i vyměřovací základ zaměstnance a zaměstnavatele na pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na zdravotní pojištění.

Předdůchod

V doplňkovém penzijním spoření existuje navíc institut tzv. předdůchodu. Jeho podstata spočívá v tom, že účastník může v době nejdříve 5 let před dosažením věku pro přiznání starobního důchodu čerpat měsíčně splátku penze při splnění stanovených podmínek. V penzijním připojištění sice nelze předdůchod čerpat, ale účastník může své prostředky z penzijního připojištění kdykoli bezplatně převést do doplňkového penzijního spoření, což mu následně umožní čerpání předdůchodu.

Podmínkou pro čerpání předdůchodu je, aby účastník dosáhl spořicí doby nejméně 120 měsíců, resp. 60 měsíců u smluv uzavřených do 31. prosince 2023 (do této doby se započítává i doba účasti v penzijním připojištění), dosáhl alespoň věku, který je o pět let nižší než věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod z důchodového pojištění, a měl naspořenou dostatečnou částku tak, aby měsíční splátka penze činila alespoň 30 % průměrné mzdy a penze byla vyplácena nepřerušovaně alespoň po dobu dvou let. Pro posouzení nároku na penzi z doplňkového penzijního spoření se u žen při stanovení důchodového věku postupuje jako u mužů stejného data narození.

S čerpáním předdůchodu jsou spojeny i výhody v systému veřejného zdravotního pojištění (status státního pojištěnce). Tyto výhody platí po dobu čerpání této dávky. V důchodovém pojištění se doba čerpání předdůchodu považuje za vyloučenou dobu pro účely výpočtu starobního důchodu do okamžiku dosažení důchodového věku potřebného pro vznik nároku na důchod.

Předdůchod tak může pomoci k překlenutí případného obtížného období ve věku blízkém důchodovému věku, kdy může být ztíženo uplatnění na trhu práce a zvýšena tendence odejít z tohoto důvodu do předčasného důchodu, který má ovšem za následek trvale snížený starobní důchod.

3. Shrnutí hlavních bodů navrhované právní úpravy

Navržený zákon

- zavádí povinnost zaměstnavatele přispívat zaměstnancům, kteří u něho vykonávají rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek, každý měsíc na jejich penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření (§ 3); výše příspěvku se odvíjí od vyměřovacího základu, jehož zaměstnanec v daném měsíci dosáhl, a od počtu směn rizikové práce, které v daném měsíci odpracoval,

- zavádí informační povinnost zaměstnavatele vůči zaměstnancům týkající se práva na povinný příspěvek a způsobu jeho uplatnění (§ 5),
- zavádí povinnost zaměstnavatele vydat zaměstnanci jednorázové potvrzení o zaplacení povinného příspěvku (§ 6),
- upravuje přestupky spočívající v porušení povinností zaměstnavatele podle navrženého zákona a stanoví za ně správní tresty (§ 7),
- rozšiřuje působnost orgánů inspekce práce na kontrolu dodržování povinností stanovených v navrženém zákoně (§ 9),
- zmírňuje časové podmínky pro čerpání tzv. předdůchodu v doplňkovém penzijním spoření v případě zaměstnanců, kterým zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle navrženého zákona (§ 10).

4. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Z hlediska obsahu návrhu zákona má význam zejména čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který zakotvuje právo občanů na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, a dále čl. 1 a čl. 3 Listiny základních práv a svobod, které garantují rovnost obecně i rovnost v základních právech zaručených ústavním pořádkem. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

5. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Mezinárodní smlouvy neobsahují specifické normy, které by upravovaly povinný příspěvek zaměstnavatele na produkty III. penzijního pilíře.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad návrhu zákona

Dopad na státní rozpočet může vzniknout uplatněním osvobození příspěvku zaměstnavatele do úhrnné výše 50 000 Kč ročně od daně a snížením základu daně u těch zaměstnavatelů, kteří doposud tuto daňovou možnost neuplatňovali, jelikož příspěvek neplatili, nebo neuplatňovali v navrhovaném zákoně stanovené výši vážící se k povinnému příspěvku.

Nelze vyloučit mírně zvýšené náklady pro orgány inspekce práce plnící funkci orgánu kontroly při dodržování povinnosti příslušných zaměstnavatelů platit povinný příspěvek na vybrané produkty na stáří jejich zaměstnanců podle navrženého zákona. Již nyní ovšem oblastní inspektoráty práce kontrolují plnění povinností zaměstnavatele, pokud je přispívání ukotveno ve vnitřním předpise zaměstnavatele, nebo v kolektivní smlouvě, tudíž se nejedná o zásadní rozšíření činnosti.

Dopad na ostatní veřejné rozpočty se bude odvíjet od skutečnosti, zda jsou veřejným sektorem zaměstnávány osoby vykonávající rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek, čímž by mohly zaměstnavatelům z veřejného sektoru vzniknout náklady na poskytování povinného příspěvku.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1 (předmět úpravy):

Úvodní ustanovení stručně vymezuje předmět úpravy navrženého zákona. Navržený zákon zavádí povinnost zaměstnavatele vůči zaměstnancům, kteří u něho vykonávají rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek, přispívat těmto zaměstnancům ve stanovené výši na jejich penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření.

K § 2 (vymezení pojmů):

V tomto ustanovení se vymezují hlavní pojmy, které jsou dále používány.

K písmenům a), b) a g):

Pojmy zaměstnavatel, zaměstnanec a vyměřovací základ se vymezují pomocí odkazu na zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Toto řešení vychází z toho, že navržený zákon doplňuje systém, který byl zákonem č. 417/2024 Sb. s účinností od 1. ledna 2025 zaveden v důchodovém pojištění pro zaměstnance vykonávající rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie. Odkaz na zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti zajistí, že se povinnost platit povinný příspěvek na vybrané produkty spoření na stáří bude týkat téhož okruhu zaměstnavatelů a výše povinného příspěvku se bude vypočítávat z téhož vyměřovacího základu, jako je tomu v rámci důchodového pojištění v případě zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie.

Zda konkrétnímu zaměstnavateli vznikne povinnost platit povinný příspěvek, záleží na tom, jestli u něho některý zaměstnanec vykonává rizikovou práci ve stanoveném rozsahu a jestli tento zaměstnanec právo na povinný příspěvek uplatní.

K písmeni c):

Pojem produkt spoření na stáří má význam pro určení rozsahu produktů, na které bude mít zaměstnavatel povinnost při splnění stanovených podmínek povinný příspěvek platit. Navrhuje se, aby se povinnost zaměstnavatele platit povinný příspěvek týkala pouze penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření. Toto řešení je odůvodněno tím, že jde o dva vysoce regulované produkty, v nichž je již podle stávající právní úpravy umožněno placení příspěvku zaměstnavatelem a v případě doplňkového penzijního spoření také čerpání tzv. předdůchodu, čehož mohou po převodu prostředků do doplňkového penzijního spoření využít i účastníci penzijního připojištění. Právní úprava tento postup již delší dobu umožňuje a v praxi je využíván.

Pojem produkt spoření na stáří je již zaveden pro účely daní z příjmů, kde je ovšem jeho rozsah širší, neboť zahrnuje i penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, soukromé životní pojištění a dlouhodobý investiční produkt. Rozdílný rozsah obou definic však nepředstavuje problém, protože každá z nich je zavedena pro jiný účel.

K písmeni d):

Pro příspěvek, který je zaměstnavatel podle navrženého zákona povinen zaplatit na produkt spoření na stáří, se zavádí označení „povinný příspěvek“. Zavedení tohoto pojmu umožňuje v navrženém zákoně snazší legislativní vyjadřování a také odlišuje příspěvek, který zaměstnavatel platí na základě povinnosti stanovené v navrženém zákoně, od příspěvku, který je placen výlučně dobrovolně nebo na základě jiných právních skutečností (např. na základě pracovní smlouvy, kolektivní smlouvy, kolektivní dohody nebo na základě vnitřního předpisu

zaměstnavatele). Není však vyloučeno, aby zaměstnavatel splnil povinnost platit povinný příspěvek podle navrženého zákona příspěvkem, který dosud platil čistě dobrovolně nebo na základě pracovní smlouvy, kolektivní smlouvy, kolektivní dohody nebo na základě vnitřního předpisu zaměstnavatele.

K písmeni e):

Vymezení rizikové práce se přebírá z vládního návrhu novely zákona o důchodovém pojištění (sněmovní tisk 696), který byl následně přijat jako zákon č. 417/2024 Sb. Tento návrh původně počítal s tím, že snížení důchodového věku se bude týkat nejen zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie, ale i zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie pro vybrané faktory pracovních podmínek.

K písmeni f):

Pro výši povinného příspěvku má být rozhodující, že zaměstnanec odpracoval v rozhodném období (kalendářním měsíci) určitý počet směn, v nichž vykonával rizikovou práci. Proto se definuje směna rizikové práce jako směna, v níž zaměstnanec vykonával rizikovou práci po její převážnou část. V praxi to znamená, že část směny, ve které zaměstnanec vykonával rizikovou práci, musí převažovat nad částí směny, ve které vykonával jinou práci. Koncept převážné části směny se již podle stávající právní úpravy uplatňuje např. v právní úpravě důchodového věku zaměstnanců v hlubinném hornictví.

K písmeni h):

Rozhodné období, za něž se má zjišťovat počet odpracovaných směn rizikové práce a vyměřovací základ při výpočtu výše příspěvku, se vymezuje jako kalendářní měsíc, v němž zaměstnanec vykonával rizikovou práci. Z rozhodného období v délce kalendářního měsíce vychází, až na výjimky, i zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

K § 3 (povinný příspěvek):

K odstavci 1:

Klíčovým ustanovením navrženého zákona je ustanovení zakotvující povinnost zaměstnavatele platit povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří.

Výše povinného příspěvku závisí na počtu směn rizikové práce odpracovaných v příslušném rozhodném období (kalendářním měsíci) a na výši dosaženého vyměřovacího základu. Počet odpracovaných směn rizikové práce se zohledňuje pomocí pásem, což má za cíl maximálně zjednodušit způsob výpočtu. Neodpracuje-li zaměstnanec v kalendářním měsíci alespoň 3 směny rizikové práce, právo na povinný příspěvek mu vůbec nevznikne. Odpracuje-li zaměstnanec alespoň 3 směny rizikové práce, ale méně než 11 směn rizikové práce, vznikne mu právo na povinný příspěvek ve snížené sazbě 3 % z vyměřovacího základu. Odpracuje-li zaměstnanec alespoň 11 směn rizikové práce, vznikne mu právo na povinný příspěvek v plné sazbě 4 % z vyměřovacího základu.

Plná sazba ve výši 4 % z vyměřovacího základu vychází z toho, že v důchodovém pojištění platí zaměstnavatel za zaměstnance vykonávající rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie pojistné na sociální zabezpečení zvýšené o 5 procentních bodů. Zatížení zaměstnavatele v případě zaměstnanců vykonávajících rizikovou práci zařazenou do třetí kategorie by mělo být nižší, neboť by mělo platit, že s menším rizikem jsou spojeny nižší náklady.

Není vyloučeno, aby zaměstnavatel platil zaměstnancům vyšší příspěvek na produkty spoření na stáří, než požaduje navržené ustanovení. Může tak činit čistě dobrovolně, nebo může taková povinnost vyplývat z pracovní smlouvy, kolektivní smlouvy, kolektivní dohody nebo

z vnitřního předpisu zaměstnavatele. Část takto placeného příspěvku, která převyšuje výši podle navrženého zákona, však nemá povahu povinného příspěvku ve smyslu navrženého zákona.

K odstavci 2:

Směny, které trvají delší nebo kratší dobu než 8 hodin, se zohledňují poměrně tak, že za každou započatou hodinu takové směny se do celkového počtu směn započítá jedna osmina směny. To však platí pouze za předpokladu, že směna jako celek je podle definice vyhodnocena jako směna rizikové práce, tedy že v ní je riziková práce vykonávána alespoň po její převážnou část.

Příklady: Jestliže směna trvala 10 hodin, z nichž byla 7 hodin vykonávána riziková práce, vyhodnotí se celá směna jako směna rizikové práce a do celkového počtu směn rizikové práce se tato směna započítá jako 1,25 (deset osmin) směny rizikové práce. Obdobně jestliže směna trvala 3,5 hodiny, přičemž po celé 3,5 hodiny byla vykonávána riziková práce, započítá se tato směna do celkového počtu směn rizikové práce jako 0,5 (čtyři osminy) směny rizikové práce (zohledňuje se každá započatá hodina). Jestliže však směna trvala 8 hodin, přičemž riziková práce byla vykonávána pouze 3 hodiny, nezapočítá se tato směna do celkového počtu směn rizikové práce vůbec, protože podle definice nejde o směnu rizikové práce.

K odstavci 3:

Povinný příspěvek je splatný do konce prvního kalendářního měsíce následujícího po skončení rozhodného období (kalendářního měsíce), v němž byla riziková práce vykonávána. Např. je-li rozhodným obdobím, v němž byla vykonávána riziková práce, únor, je povinný příspěvek splatný do 31. března. Není nutné vázat splatnost povinného příspěvku na splatnost mzdy nebo platu, protože povinný příspěvek plní ve srovnání se mzdou nebo platem jinou funkci. Není však vyloučeno, aby si zaměstnanec a zaměstnavatel sjednali dřívější splatnost povinného příspěvku.

K odstavci 4:

Výše povinného příspěvku se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Z praktických důvodů se přebírá pravidlo, které platí i pro zaokrouhlování mzdy nebo platu a pro zaokrouhlování pojistného na sociální zabezpečení.

K § 4 (uplatnění práva na povinný příspěvek):

Povinnost zaměstnavatele zaplatit povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří se aktivuje pouze tehdy, jestliže zaměstnanec právo na povinný příspěvek u zaměstnavatele uplatní. Toto řešení vychází z toho, že III. penzijní pilíř je dobrovolným systémem. Záleží na rozhodnutí zaměstnance, zda vůbec má sjednáno penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření. Aktivní krok ze strany zaměstnance je nutný také z toho důvodu, že bez něj zaměstnavatel neví, u které penzijní společnosti má zaměstnanec penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření, a nezná ani další údaje, které jsou nezbytné pro zaplacení povinného příspěvku.

K odstavci 1:

Oznámí-li zaměstnanec zaměstnavateli, že uplatňuje právo na povinný příspěvek, začíná prvním dnem následujícího kalendářního měsíce běžet první rozhodné období, za které se posuzuje odpracování stanoveného počtu směn rizikové práce a zjišťuje vyměřovací základ, z něhož se vypočítává výše povinného příspěvku. Povinný příspěvek je potom splatný do konce následujícího kalendářního měsíce po skončení rozhodného období. Oznámí-li tedy zaměstnanec např. 20. ledna, že uplatňuje právo na povinný příspěvek, je prvním rozhodným obdobím měsíc únor a první povinný příspěvek je splatný do 31. března.

K odstavci 2:

Minimální obsahové náležitosti oznámení o uplatnění práva na povinný příspěvek vyplývají z povahy věci. Zaměstnanec musí zaměstnavateli alespoň oznámit, u které penzijní společnosti má penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření a na který účet penzijní společnosti má zaměstnavatel povinný příspěvek zaplatit. V úvahu mohou připadat i další údaje nezbytné k tomu, aby zaměstnavatel mohl zaplatit povinný příspěvek. V praxi jde nejčastěji o číslo smlouvy o penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření nebo o rodné číslo účastníka, které je třeba uvést jako variabilní symbol. Variabilita těchto dalších údajů může být značná, a proto je v navrženém ustanovení použita pouze obecná formulace.

K odstavci 3:

Z důvodu právní jistoty zaměstnance i zaměstnavatele se u oznámení o uplatnění práva na povinný příspěvek primárně vyžaduje písemná forma. Zároveň se však připouští, aby zaměstnavatel umožnil zaměstnanci učinit oznámení i jiným způsobem. Takovým jiným způsobem může být např. použití informačního systému, do něhož má zaměstnanec přístup.

K § 5 (informační povinnost):

Povinnost zaměstnavatele zaplatit povinný příspěvek se aktivuje pouze tehdy, jestliže zaměstnanec právo na povinný příspěvek u zaměstnavatele uplatní. Proto musí být toto řešení nutně doprovázeno i informační povinností zaměstnavatele vůči zaměstnanci, která zajistí, že se zaměstnanec o této možnosti vůbec dozví a bude ji moci reálně využít.

Zaměstnavatel musí splnit informační povinnost vůči zaměstnanci před tím, než zaměstnanec začne vykonávat rizikovou práci. Informační povinnost je třeba splnit písemně. Ze zákoníku práce se přebírá ustanovení, které připouští i elektronické informování zaměstnance, ale stanoví, že v takovém případě musí být informace přístupná zaměstnanci takovým způsobem, aby si ji zaměstnanec mohl uložit a vytisknout.

K § 6 (potvrzení o povinném příspěvku):

K odstavci 1:

Se skutečností, že zaměstnavatel platil povinný příspěvek na produkt spoření na stáří, se pojí mírnější podmínky čerpání předdůchodu v doplňkovém penzijním spoření. Proto je nutné, aby měl zaměstnanec k dispozici doklad, kterým vůči penzijní společnosti doloží, že zaměstnavatel platil povinný příspěvek na jeho produkt spoření na stáří. Penzijní společnost sama nemá možnost zjistit, zda příspěvek placený zaměstnavatelem je povinným příspěvkem nebo zda jej zaměstnavatel platil čistě dobrovolně nebo na základě nějaké jiné právní skutečnosti.

Proto se zavádí povinnost zaměstnavatele vydat zaměstnanci jednorázové potvrzení o zaplacení povinného příspěvku. Potvrzení se vydává bezplatně i bez žádosti zaměstnance. Lhůta pro vydání potvrzení je do konce kalendářního měsíce, v němž zaměstnanec povinný příspěvek poprvé zaplatil.

K odstavci 2:

Potvrzení o povinném příspěvku může mít pro zaměstnance význam i po mnoha letech od jeho vydání. Nelze vyloučit, že v mezidobí dojde k jeho ztrátě nebo zničení. Proto se zavádí povinnost zaměstnavatele vydat na žádost zaměstnance druhopis tohoto potvrzení. V takovém případě však vydání již není bezplatné a zaměstnavatel má vůči zaměstnanci právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s vydáním druhopisu vzniknou.

K § 7 (přestupky):

Pro porušení povinností, které zaměstnavateli ukládá navržený zákon, se navrhuje zavést správní postih v podobě odpovědnosti za přestupky.

K odstavcům 1 a 2:

Objektivní stránka skutkových podstat jednotlivých přestupků je vyjádřena pomocí odkazu na ustanovení navrženého zákona, v nichž jsou příslušné povinnosti upraveny.

Skutkové podstaty přestupků podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 písm. a) postihují nejen případ, kdy zaměstnavatel nezaplatí povinný příspěvek vůbec, ale i případy, kdy jej zaplatí v nesprávné výši, opožděně nebo jinému zaměstnanci, protože i v těchto situacích platí, že „nezaplatí povinný příspěvek na produkt spoření na stáří podle § 3“.

Obdobně skutkové podstaty přestupků podle odstavce 1 písm. b) a odstavce 2 písm. b) postihují nejen případ, kdy zaměstnavatel nesplní informační povinnost vůbec, ale i případy, kdy ji splní v nesprávné formě nebo opožděně, protože i v této situaci platí, že „nesplní informační povinnost podle § 5“.

K odstavci 3:

Horní hranice trestních sazeb u jednotlivých přestupků jsou převzaty z věcně blízkých přestupků upravených v zákoně o inspekci práce. U přestupku spočívajícího v nezaplacení povinného příspěvku je horní hranice trestní sazby navržena stejně jako u přestupku spočívajícího v nezaplacení mzdy nebo platu. U přestupku spočívajícího v nesplnění informační povinnosti nebo nevydání potvrzení je horní hranice trestní sazby navržena stejně jako u přestupku spočívajícího v neinformování o obsahu pracovního poměru.

K odstavci 4:

Jako orgány příslušné k projednání přestupků podle navrženého zákona jsou navrženy orgány inspekce práce. Důvodem je především skutečnost, že orgány inspekce práce již podle stávající právní úpravy kontrolují dodržování vnitřních předpisů zaměstnavatele, jestliže tyto předpisy zakládají práva zaměstnanců, což je často případ právě u příspěvku placeného zaměstnavatelem na produkty spoření na stáří. Dalším důvodem je úzká věcná souvislost mezi povinností zaměstnavatele platit povinný příspěvek a odměňováním zaměstnanců, jakož i bezpečností a ochranou zdraví při práci.

Ze zákona o inspekci práce se přebírá ustanovení, které rozlišuje funkční příslušnost oblastních inspektorátů práce a Státního úřadu inspekce práce.

K § 8 (přechodné ustanovení):

Přechodné ustanovení pamatuje na situaci, kdy zaměstnanec ke dni nabytí účinnosti navrženého zákona již rizikovou práci vykonává. V takovém případě vůči němu nemůže zaměstnavatel splnit informační povinnost podle § 5, neboť ta vyžaduje informovat zaměstnance před tím, než začne vykonávat rizikovou práci. Vzhledem ke smyslu informační povinnosti je přesto žádoucí, aby byla splněna i vůči stávajícím zaměstnancům. Proto přechodné ustanovení stanoví v tomto případě zvláštní lhůtu 15 dní ode dne nabytí účinnosti navrženého zákona. Lhůta 15 dní má za cíl, aby zaměstnanec byl o možnosti uplatnit právo na povinný příspěvek informován ještě v témže měsíci, v němž zákon nabude účinnosti, a zároveň mohl ještě v témže měsíci toto právo uplatnit tak, aby prvním rozhodným obdobím byl již následující kalendářní měsíc.

K části druhé (změna zákona o inspekci práce):

K § 9:

Novelou zákona o inspekci práce se navrhuje výslovně rozšířit působnost orgánů inspekce práce o kontrolu dodržování povinností vyplývajících z navrženého zákona.

Orgány inspekce práce již podle stávající právní úpravy kontrolují dodržování právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům. Orgány inspekce práce rovněž kontrolují dodržování vnitřních předpisů zaměstnavatele, jestliže tyto předpisy zakládají práva zaměstnanců. Orgány inspekce práce tedy již podle stávající právní úpravy kontrolují např. placení příspěvků na produkty spoření na stáří, jestliže jsou práva na placení těchto příspěvků zakotvena ve vnitřním předpise zaměstnavatele. Je proto logické, aby i kontrolu dodržování povinnosti platit povinný příspěvek podle navrženého zákona vykonávaly tyto orgány. Dalším důvodem je blízká věcná souvislost mezi povinností platit povinný příspěvek a odměňováním zaměstnanců, jakož i bezpečností a ochranou zdraví při práci.

K části třetí (změna zákona o doplňkovém penzijním spoření):

K § 10:

Novelou zákona o doplňkovém penzijním spoření se navrhuje zmírnit časové podmínky pro čerpání předdůchodu v doplňkovém penzijním spoření v případě účastníků, kterým zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle navrženého zákona. Cílem je umožnit zaměstnancům, kteří si doplňkové penzijní spoření sjednali až ve věku blízkém odchodu do důchodu, aby mohli čerpat předdůchod, i když nebudou splňovat všechny časové podmínky.

K bodu 1 (§ 20 odst. 1):

V případě účastníků, na jejichž doplňkové penzijní spoření platil zaměstnavatel povinný příspěvek podle navrženého zákona, se navrhuje netrvat pro čerpání předdůchodu na podmínce 10 let spořicí doby, resp. 5 let u smluv uzavřených do 31. prosince 2023, která jinak platí jako obecná podmínka pro čerpání většiny dávek (s výjimkou invalidní penze a odbytného). Tito účastníci tedy budou moci při splnění dalších podmínek čerpat předdůchod, i když si doplňkové penzijní spoření sjednali až ve věku blízkém odchodu do důchodu.

K bodům 2 až 5 (§ 22 odst. 2 a 4, § 23 odst. 3 a 6):

Rovněž se v případě účastníků, na jejichž doplňkové penzijní spoření platil zaměstnavatel povinný příspěvek podle navrženého zákona, navrhuje zkrátit minimální dobu čerpání předdůchodu na 15 měsíců. To odpovídá minimální době, o kterou se v důchodovém pojištění snižuje důchodový věk zaměstnancům vykonávajícím rizikovou práci zařazenou do čtvrté kategorie, jestliže odpracovali alespoň 2 200 směn v náročném zaměstnání.

K bodům 6 a 7 (§ 27 odst. 4, § 191 odst. 3):

Navržená ustanovení zajišťují, že podmínka, že zaměstnavatel platil povinný příspěvek na zaměstnancův produkt spoření na stáří, bude zohledněna i v případě převodu prostředků účastníka z penzijního připojištění do doplňkového penzijního spoření a v případě převodu prostředků účastníka v rámci doplňkového penzijního spoření k jiné penzijní společnosti.

K části čtvrté (účinnost):

K § 11:

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem **1. července 2025**. Při standardním projednávání zákona v Poslanecké sněmovně nelze očekávat schválení zákona a jeho publikaci ve Sbírce zákonů dříve než v květnu 2025. Aby zaměstnavatelé a penzijní společnosti získali dostatečnou právní jistotu ohledně podoby nové právní úpravy včas, navrhuje se, aby zákon byl schválen ve zrychleném legislativním režimu podle ustanovení **§ 90 jednacího řádu Poslanecké sněmovny**.

V tomto zrychleném režimu lze očekávat schválení zákona na přelomu měsíců března a dubna 2025, což dotčeným subjektům poskytne dostatečný časový prostor pro implementaci změn do jejich procesů.

V Praze 15. 1. 2025

Seznam předkladatelů:

Viktor Vojtko, podepsán elektronicky

Zbyněk Stanjura, podepsán elektronicky

Marian Jurečka, podepsán elektronicky

Pavla Pivoňka Vaňková, podepsána elektronicky

Michael Kohajda, podepsán elektronicky

Jiří Navrátil, podepsán elektronicky

Jan Skopeček, podepsán elektronicky

Jan Bauer, podepsán elektronicky

Miloš Nový, podepsán elektronicky

Martin Dlouhý, podepsán elektronicky

Vyznačení navrhovaných změn a doplnění

I. PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 251/2005 SB., O INSPEKCI PRÁCE, S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 3

(1) Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování povinností vyplývajících z

- a) právních předpisů, z nichž vznikají zaměstnancům, příslušnému odborovému orgánu nebo radě zaměstnanců nebo zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci²⁾ práva nebo povinnosti v pracovněprávních vztazích včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mzdy nebo platu a náhradě výdajů zaměstnancům,
- b) právních předpisů stanovících pracovní dobu a dobu odpočinku,
- c) právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce,
- d) právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví a právních předpisů o bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení,
- e) právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců³⁾, zaměstnanců pečujících o děti, jakož i zaměstnanců, kteří prokázali, že převážně sami dlouhodobě pečují o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost)^{3a)},
- f) právních předpisů upravujících výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětmi⁴⁾,
- g) právního předpisu, který stanoví povinnost uskutečnit veřejnou výzvu nebo výběrové řízení na obsazení místa úředníka nebo na obsazení místa vedoucího úředníka územního samosprávného celku, jakož i to, zda veřejná výzva nebo výběrové řízení byly provedeny včetně jejich průběhu⁵⁾,
- h) právního předpisu upravujícího péči o dítě v dětské skupině⁶⁾,
- i) právní úpravy zákona o ochraně oznamovatelů,
- j) právního předpisu upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.**

(2) Úřad a inspektoráty rovněž kontrolují dodržování

- a) kolektivních smluv⁵⁾ v částech, ve kterých jsou upraveny individuální pracovněprávní nároky zaměstnanců vyplývající z právních předpisů, jakož i vnitřních předpisů podle § 305 zákoníku práce,
- b) vnitřních předpisů vydaných podle zákoníku práce^{6a)}, jestliže zakládají práva zaměstnanců.

(3) Úřad a inspektoráty kontrolují dodržování právních předpisů upravujících právní postavení zaměstnanců vyslaných k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb⁷⁾, přičemž ve vzájemné souvislosti posuzují zejména následující skutečnosti:

- a) za účelem zjištění skutečného místa výkonu činnosti zaměstnavatele v České republice úřad a inspektoráty provedou celkové posouzení všech skutečností charakterizujících činnosti, jež provádí zaměstnavatel v České republice, popřípadě též v jiném členském státě Evropské unie, v němž je usazen, přičemž se vezme v úvahu období 5 let předcházející vyslání zaměstnance; při tomto posouzení jsou zohledněny zejména následující skutečnosti:

1. místo, kde má zaměstnavatel své sídlo, popřípadě kde má administrativní zázemí,
 2. místo, kde zaměstnavatel platí daně a příspěvky sociálního pojištění,
 3. členský stát, který vydal zaměstnavateli povolení k výkonu příslušné činnosti, případně kde je zaregistrován u obchodní komory nebo jiných profesních subjektů v souladu s právem daného členského státu,
 4. místo, kde zaměstnavatel vykonává hlavní předmět podnikání, a kde zaměstnává zaměstnance vykonávající administrativní práce,
 5. místo, kde zaměstnavatel přijímá zaměstnance do pracovněprávního vztahu a odkud jsou zaměstnanci vysíláni,
 6. rozhodné právo, kterým se řídí pracovněprávní vztahy uzavřené mezi zaměstnavatelem a vysílanými zaměstnanci,
 7. objem zaměstnavatelem realizovaných nadnárodních služeb nebo výše obratu uskutečněného v jiném členském státě Evropské unie s přihlédnutím ke specifické situaci zejména nově založených podniků a malých a středních podniků,
- b) za účelem zjištění, v jakém členském státě Evropské unie zaměstnanec dočasně vyslaný k výkonu práce v České republice obvykle koná práci, se zkoumají veškeré skutečnosti charakterizující tuto práci a zaměstnance, přičemž je zkoumáno zejména
1. zda zaměstnanec vykonává práci v České republice po omezenou dobu,
 2. místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svoji práci podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) nebo podle Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Římská úmluva),
 3. datum, ke kterému bylo vyslání zaměstnance zahájeno,
 4. zda se zaměstnanec po skončení vyslání vrací do jiného členského státu Evropské unie, ze kterého byl vyslán, anebo má v tomto jiném členském státě Evropské unie pokračovat ve výkonu práce,
 5. povaha vykonávaných činností,
 6. skutečnost, zda dopravu, stravování a ubytování poskytuje nebo proplácí zaměstnavatel, který zaměstnance vysílá, a způsob jejich poskytování nebo proplácení,
 7. zda pracovní místo bylo opakovaně obsazované týmž nebo jiným zaměstnancem.
- (4) Úřad a inspektoráty vykonávají kontrolu také v případech stanovených zvláštními právními předpisy⁹⁾.

II. PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 427/2011 SB., O DOPLŇKOVÉM PENZIJNÍM SPOŘENÍ, S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 20

Podmínky pro vznik nároku na některé dávky

(1) Podmínkou vzniku nároku na dávky uvedené v § 19 písm. a), e) a f) je

- a) dosažení věku 60 let nebo splnění podmínek uvedených v § 22 odst. 4 nebo § 23 odst. 6, a
- b) trvání spořicí doby v délce nejméně 120 kalendářních měsíců; **to neplatí pro doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 22 odst. 4 nebo § 23 odst. 6.**

(2) Podmínkou vzniku nároku na dávku uvedenou v § 19 písm. b) je pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně z důchodového pojištění³⁾ a trvání spořicí doby v délce nejméně 36 kalendářních měsíců; smlouva o doplňkovém penzijním spoření může stanovit delší spořicí dobu, která však nesmí přesáhnout 60 kalendářních měsíců.

(3) Podmínkou vzniku nároku účastníka na dávku uvedenou v § 19 písm. c) je

- a) dosažení věku 60 let a
- b) trvání spořicí doby v délce nejméně 120 kalendářních měsíců.

(4) Dávky uvedené v § 19 písm. a), b), e) a f) náleží pouze účastníkovi.

(5) Při stanovení věku podle § 22 odst. 4 písm. c), § 23 odst. 6 písm. c) a § 114 odst. 1 se u žen postupuje stejně jako u mužů stejného data narození.

§ 22

Výplata starobní penze na určenou dobu a invalidní penze na určenou dobu

(1) Starobní penze na určenou dobu nebo invalidní penze na určenou dobu se vyplácí buď ve splátkách v určené výši, nebo v určeném počtu splátek, do vyčerpání prostředků účastníka, a to pravidelně alespoň čtyřikrát za kalendářní rok, pokud výše splátky činí minimálně 500 Kč. Jinak může penzijní společnost snížit počet splátek na jednu ročně.

(2) V žádosti o výplatu těchto dávek účastník určí dobu nebo výši splátek a to tak, aby předpokládaná doba výplaty těchto dávek trvala nejméně 3 roky, nebo nejméně 2 roky v případě dávky splňující podmínky podle odstavce 4, **nebo nejméně 1 rok a 3 měsíce v případě dávky splňující podmínky podle odstavce 4, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.** V žádosti o dávku splňující podmínky podle odstavce 4 účastník uvede zdravotní pojišťovnu, u které je pojištěn podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění. Účastník sdělí bez zbytečného odkladu penzijní společnosti změnu zdravotní pojišťovny, pokud k ní dojde během doby výplaty dávky podle odstavce 4. Penzijní společnost zahájí výplatu splátek nejpozději do konce kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla žádost o výplatu předložena, pokud se účastník a penzijní společnost nedohodnou jinak. Lhůta pro zahájení výplaty splátek se prodlužuje nejdéle o 2 měsíce z důvodu nutnosti ověřit nárok účastníka na zahájení výplaty těchto dávek. Penzijní společnost je povinna informovat účastníka o tomto prodloužení a jeho důvodech v konkrétním případě.

(3) Účastník je oprávněn požádat o pozastavení výplaty dávky, a to i opakovaně; to neplatí, jde-li o starobní penzi na určenou dobu podle odstavce 4. V písemné žádosti o pozastavení výplaty dávky musí být stanovena doba, na kterou se výplata dávky pozastavuje, která nesmí být kratší než 3 měsíce. Penzijní společnost může podání žádosti o pozastavení výplaty dávky podmínit zaplacením poplatku stanoveného tímto zákonem (§ 61).

(4) Penzijní společnost je povinna oznámit účastníkovi, zdravotní pojišťovně podle odstavce 2 a České správě sociálního zabezpečení nejpozději v den vyplacení první splátky den zahájení vyplácení starobní penze na určenou dobu a nejpozději v den vyplacení poslední splátky den ukončení vyplácení starobní penze na určenou dobu, jestliže v době započetí vyplácení starobní penze na určenou dobu

- a) splátka činí alespoň 30 % průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku, v němž započalo vyplácení starobní penze na určenou dobu,
- b) je sjednána výplata splátek v neklesající výši, měsíčně, bez možnosti výplatu přerušit nebo pozastavit a
- c) výplata splátek je rozvržena tak, aby započala nejdříve dosažením věku příjemce, který je o 5 let nižší než věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod stanovený podle § 32 zákona o důchodovém pojištění, a skončila nejdříve dosažením důchodového věku příjemce potřebného pro vznik nároku na starobní důchod stanoveného podle § 32 zákona o důchodovém pojištění sníženého o 3 roky, **nebo sníženého o 3 roky a 9 měsíců, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.**

(5) Penzijní společnost oznámí skutečnost uvedenou v odstavci 4 zdravotní pojišťovně a České správě sociálního zabezpečení elektronicky.

(6) V případě, že prostředky účastníka v průběhu vyplácení již nedostačují k výplatě splátky podle odstavce 4, penzijní společnost vyplatí zbývající prostředky účastníka v termínu pro výplatu nejbližší splátky.

§ 23

Úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi a pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu

(1) Penzijní společnost je povinna nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne doručení žádosti o úhradu jednorázového pojistného pro doživotní penzi a pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu písemně sdělit účastníkovi hodnotu prostředků účastníka ke dni doručení žádosti.

(2) Při sjednání doživotní penze musí být výplata důchodu stanovena v pravidelných peněžitých splátkách v neklesající výši, které musí být vypláceny doživotně alespoň čtyřikrát za kalendářní rok.

(3) Při sjednání penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu musí doba výplaty důchodu v dohodnuté přesně stanovené výši trvat nejméně 3 roky, nebo nejméně 2 roky v případě této penze splňující podmínky podle odstavce 6, **nebo nejméně 1 rok a 3 měsíce v případě této penze splňující podmínky podle odstavce 4, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.**

(4) Penzijní společnost uhradí jednorázové pojistné na základě předložení uzavřené pojistné smlouvy, která splňuje podmínky stanovené v odstavci 2 nebo 3, na účet pojišťovny uvedený v pojistné smlouvě, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla pojistná smlouva předložena. Lhůta pro úhradu jednorázového pojistného podle odstavce 4 se prodlužuje nejdéle o 2 měsíce z důvodu nutnosti ověřit nárok účastníka na zahájení výplaty této dávky. Penzijní společnost je povinna informovat účastníka o tomto prodloužení a jeho důvodech v konkrétním případě. V případě, že předložená pojistná smlouva nesplňuje podmínky stanovené v odstavci 2 nebo 3, je penzijní společnost povinna tuto skutečnost oznámit účastníkovi do 5 pracovních dnů ode dne jejího předložení. Případný doplatek státního příspěvku pošle penzijní společnost neprodleně po jeho obdržení účastníkovi způsobem uvedeným v žádosti o dávku podle odstavce 1.

(5) Před uzavřením pojistné smlouvy pojišťovna zájemci o uzavření pojistné smlouvy písemně sdělí výši důchodu, který mu v případě uzavření pojistné smlouvy garantuje z hodnoty prostředků podle odstavce 1. Toto sdělení je pro pojišťovnu závazné po dobu 6 měsíců ode dne tohoto sdělení.

(6) Pojišťovna je povinna oznámit účastníkovi, zdravotní pojišťovně podle odstavce 8 a České správě sociálního zabezpečení nejpozději v den vyplacení první splátky den zahájení vyplacení doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu a nejpozději v den vyplacení poslední splátky den ukončení vyplacení penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu, jestliže je doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu vyplácena

- a) tak, že první splátka činí alespoň 30 % průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní rok předcházející kalendářnímu roku, v němž započalo vyplacení doživotní penze nebo penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu,
- b) v neklesající výši, měsíčně, bez možnosti výplatu přerušit nebo pozastavit a
- c) tak, aby výplata splátek, pokud jde o penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu, započala nejdříve dosažením věku příjemce, který je o 5 let nižší než věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod stanovený podle § 32 zákona o důchodovém pojištění, a skončila nejdříve dosažením důchodového věku příjemce potřebného pro vznik nároku na starobní důchod stanoveného podle § 32 zákona o důchodovém pojištění sníženého o 3 roky, **nebo sníženého o 3 roky a 9 měsíců, jde-li o doplňkové penzijní spoření, na které zaměstnavatel platil povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří.**

(7) Pojišťovna oznámí skutečnost uvedenou v odstavci 6 zdravotní pojišťovně a České správě sociálního zabezpečení elektronicky.

(8) Jde-li o penzi splňující podmínky podle odstavce 6, sdělí účastník pojišťovně při uzavření pojistné smlouvy zdravotní pojišťovnu, u které je pojištěn podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění. Účastník sdělí bez zbytečného odkladu pojišťovně změnu zdravotní pojišťovny, pokud k ní dojde během doby výplaty dávky podle odstavce 6.

(9) Penzijní společnost je povinna společně s uhrazením jednorázového pojistného podle odstavce 4 předat pojišťovně informaci o souhrnné výši příspěvků účastníka a státního příspěvku.

§ 27

(1) Účastník má nárok na převedení prostředků účastníka k jiné penzijní společnosti v případě, že doplňkové penzijní spoření zaniklo podle § 8 písm. d) nebo e); to neplatí v případě podle odstavce 2.

(2) Nárok podle odstavce 1 nemá účastník, kterému před zánikem doplňkového penzijního spoření vznikl nárok na dávku podle § 19 písm. c).

(3) Penzijní společnost převede prostředky účastníka na základě jeho žádosti nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku doplňkového penzijního spoření podle odstavce 1. Penzijní společnost může podání žádosti o převod prostředků podmínit zaplacením poplatku stanoveného tímto zákonem (§ 61). K žádosti o převod prostředků účastníka je účastník povinen doložit souhlas penzijní společnosti, ke které mají být prostředky účastníka převedeny.

(4) Při převodu prostředků účastníka podle odstavce 1 se účastníkovi spořicí doba započítává. **Platil-li zaměstnavatel na zaniklé doplňkové penzijní spoření povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, považuje se tato podmínka za splněnou i v doplňkovém penzijním spoření u penzijní společnosti, k níž byly prostředky účastníka převedeny.**

(5) Státní příspěvek, který nebyl penzijní společnosti poukázán za dobu přede dnem převedení prostředků účastníka, se poukazuje na žádost, podanou penzijní společností ministerstvu, na účet této penzijní společnosti pro přijímání a vracení příspěvků účastníka, příspěvků zaměstnavatele, státních příspěvků a prostředků účastníka převedených z jiného účastnického fondu nebo z transformovaného fondu vedený u depozitáře účastnického fondu, ke které byly prostředky účastníka převedeny.

§ 191

(1) Do transformovaného fondu nemohou na základě uzavření smlouvy o penzijním připojištění podle zákona o penzijním připojištění vstupovat noví účastníci, s výjimkou převodu prostředků účastníka

- a) ze zrušeného penzijního fondu,
- b) ze zanikajícího transformovaného fondu jiné penzijní společnosti a
- c) z transformovaného fondu, který se slučuje s jiným transformovaným fondem.

(2) Převody prostředků podle odstavce 1 písm. a) a b) jsou bezplatné. Na převod prostředků podle odstavce 1 písm. c) se nevztahuje ustanovení § 24 odst. 4 zákona o penzijním připojištění, pokud je žádost o převod prostředků podána do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí České národní banky o povolení sloučení transformovaných fondů podle § 195 odst. 4.

(3) Převést prostředky účastníka z transformovaného fondu do účastnických fondů lze na základě uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření, a to bezplatně. Do spořicí doby se přitom započítá i dosažená pojištěná doba podle zákona o penzijním připojištění. **Platil-li zaměstnavatel na penzijní připojištění povinný příspěvek podle zákona upravujícího povinný příspěvek na produkty spoření na stáří, považuje se tato podmínka za splněnou i v doplňkovém penzijním spoření.** Převést prostředky účastníka mezi transformovanými fondy lze pouze v případě, že účastník uzavřel smlouvu o penzijním připojištění u obou penzijních společností, které provozují penzijní připojištění prostřednictvím transformovaného fondu, již před vznikem transformovaného fondu; tím není dotčen odstavec 1. Nelze převést prostředky z účastnického fondu do transformovaného fondu.

(4) Při převodu prostředků účastníka z transformovaného fondu do účastnického fondu je penzijní společnost povinna zaevidovat převáděné prostředky v rozdělení na příspěvky účastníka, příspěvky poskytnuté zaměstnavatelem, státní příspěvky a podíly na výnosech hospodaření transformovaného fondu v souladu s povinností podle § 121; původně vedené příspěvky třetích osob se zaevidují pod příspěvky účastníka s výjimkou příspěvků zaměstnavatele, které se i nadále vedou odděleně. Při tomto převodu prostředků se do spořicí doby započítá dosažená pojištěná doba podle zákona o penzijním připojištění.

(5) Do spořicí doby se započítává pojištěná doba v penzijním fondu, transformovaném fondu i spořicí doba v účastnickém fondu pro účely poplatků účastníka podle § 61.

(6) Poskytování státního příspěvku ve prospěch účastníka penzijního připojištění se řídí tímto zákonem. Účastník, jehož příspěvek na penzijní připojištění placený za kalendářní měsíc, ve kterém nabude účinnosti tento zákon, nedosáhne výše nejméně 300 Kč, nemá nárok na státní příspěvek. Tím nejsou dotčeny nároky na státní příspěvky vzniklé podle zákona o penzijním připojištění do nabytí účinnosti tohoto zákona.